

B O G A N M E L D E L S E R

A.C.Pigou: Alfred Marshall and Current Thought. Macmillan, 1953. 85 sider. Pris: 7/6 sh.

Største delen af denne bog består i en gengivelse af forfatterens Marshall-foredrag for 1952 holdt på Universitetet i Cambridge. Formålet med disse foredrag var følgende: Pigou havde fået den idé, at han kunne tjene som kontaktmand mellem hans afdøde lærer, Alfred Marshall, og nutidens økonomer. Han ville fremstille, hvad M., hvis han kunne vende tilbage til jorden, ville mene om forskellige træk i moderne økonomik: Anvendelse af matematiske metoder og statistik, benyttelse af elasticitetsbegrebet og nyttebegrebet samt moderne renteteori. Endvidere hvad M. ville have sagt om en faktisk udvikling i nutiden: udviklingen henimod socialisme.

Problemstillingen indeholder blandt sine forudsætninger én, der er metafysisk: en tilbagevendende fra noget hinsidigt. Metafysisk, men uomgængelig for forfatteren. For tænkte man sig, at M. havde levet endnu 25 år til, så han selv kunne have ytret sig, ville hans anskuelser om økonomik og økonomi næppe have været de samme, som dem han nærede i arhundredets første fjerdedel. Og at gætte på hvilken udvikling, de ville have taget, er ørkesløst.

Det er altså i princippet 1920'ernes Marshall, der vurderer nutiden, med Pigou som kontaktmand. Opgaven er svær, men P.'s personlige kvalifikationer heller ikke små.

Hvad mener da P., at M. ville have ment om den udstrakte anvendelse af matematik? Han ville have været betænkelig! P. understreger, at M. var en god matematiker, hans situation ville ikke have været rævens overfor rønnebærrene, og uviljen derfor heller ikke have noget med denne situation at gøre. Motiveringen skulle være følgende: Matematiske analyser i økono-

mik må som oftest blive urealistiske, fordi man for at klare sig igennem må forenkle forholdene, d. v. s. udelade faktorer. Desuden bliver man let så optaget af mekaniske modeller, at man glemmer de mere vigtige biologiske analogier.

De overordentligt omfattende og mangesidede statistiske informationer, vi nu besidder, i sammenligning med, hvad man besad for blot 20 år siden, ville den tilbagevendte M., efter kontaktmandens meddelelse, være mere glad for. Dog ville der måske ved lejlighed blive erindret om den afrikanske præst, hvis bøn om regn blev efterfulgt af regnflod, og som derfor takkede med følgende ord: Tak, Herre, fordi du bønhørte mig, men glem dog nu ikke den gyldne middelvej! — Den blotte opkoblen af facts er ikke årsagsudredning, og interessen for kvantitative årsager må ikke få os til at glemme de ikke-kvantitative.

I P.'s fremstilling af M.'s syn på de moderne anvendelser af elasticitetsbegrebet i økonomikken har forbindelsen med det hinsidige svigtet noget, idet den fra den hedengangne hidskikkede elasticitetsformel, betragtet som astrallegeme, har materialiseret sig i en temmelig mislykket form. — Lader vi nu ikke dette tekniske uheld influere på vor tiltro til forfatterens fremstilling, når vi til det resultat, at M. ville have været tilfreds med de nyere forsøg på med statistisk materiale at belyse efterspørgselselasticiteten.

I forfatterens afsnit om M. og kapitalrenten er pointen en form-fejl, som Keynes har begået i sin kritik af M. Keynes kunne have scoret, men han angreb den gale bog.

Hvad angår den tilbagevendtes syn på de løbende tendenser i retning af socialisme, meddeler kontaktmanden, at M.'s betæneligheder ved den direkte og progressive beskatning er undergået nogen formindskelse, som følge af hans erkendelse af det vigtige faktum, at det har vist sig,

B O G A N M E L D E L S E R

A.C.Pigou: Alfred Marshall and Current Thought. Macmillan, 1953. 85 sider. Pris: 7/6 sh.

Største delen af denne bog består i en gengivelse af forfatterens Marshall-foredrag for 1952 holdt på Universitetet i Cambridge. Formålet med disse foredrag var følgende: Pigou havde fået den idé, at han kunne tjene som kontaktmand mellem hans afdøde lærer, Alfred Marshall, og nutidens økonomer. Han ville fremstille, hvad M., hvis han kunne vende tilbage til jorden, ville mene om forskellige træk i moderne økonomik: Anvendelse af matematiske metoder og statistik, benyttelse af elasticitetsbegrebet og nyttebegrebet samt moderne renteteori. Endvidere hvad M. ville have sagt om en faktisk udvikling i nutiden: udviklingen henimod socialisme.

Problemstillingen indeholder blandt sine forudsætninger én, der er metafysisk: en tilbagevendende fra noget hinsidigt. Metafysisk, men uomgængelig for forfatteren. For tænkte man sig, at M. havde levet endnu 25 år til, så han selv kunne have ytret sig, ville hans anskuelser om økonomik og økonomi næppe have været de samme, som dem han nærede i arhundredets første fjerdedel. Og at gætte på hvilken udvikling, de ville have taget, er ørkesløst.

Det er altså i princippet 1920'ernes Marshall, der vurderer nutiden, med Pigou som kontaktmand. Opgaven er svær, men P.'s personlige kvalifikationer heller ikke små.

Hvad mener da P., at M. ville have ment om den udstrakte anvendelse af matematik? Han ville have været betænkelig! P. understreger, at M. var en god matematiker, hans situation ville ikke have været rævens overfor rønnebærrene, og uviljen derfor heller ikke have noget med denne situation at gøre. Motiveringen skulle være følgende: Matematiske analyser i økono-

mik må som oftest blive urealistiske, fordi man for at klare sig igennem må forenkle forholdene, d. v. s. udelade faktorer. Desuden bliver man let så optaget af mekaniske modeller, at man glemmer de mere vigtige biologiske analogier.

De overordentligt omfattende og mangesidede statistiske informationer, vi nu besidder, i sammenligning med, hvad man besad for blot 20 år siden, ville den tilbagevendte M., efter kontaktmandens meddelelse, være mere glad for. Dog ville der måske ved lejlighed blive erindret om den afrikanske præst, hvis bøn om regn blev efterfulgt af regnflod, og som derfor takkede med følgende ord: Tak, Herre, fordi du bønhørte mig, men glem dog nu ikke den gyldne middelvej! — Den blotte opkoblen af facts er ikke årsagsudredning, og interessen for kvantitative årsager må ikke få os til at glemme de ikke-kvantitative.

I P.'s fremstilling af M.'s syn på de moderne anvendelser af elasticitetsbegrebet i økonomikken har forbindelsen med det hinsidige svigtet noget, idet den fra den hedengangne hidskikkede elasticitetsformel, betragtet som astrallegeme, har materialiseret sig i en temmelig mislykket form. — Lader vi nu ikke dette tekniske uheld influere på vor tiltro til forfatterens fremstilling, når vi til det resultat, at M. ville have været tilfreds med de nyere forsøg på med statistisk materiale at belyse efterspørgselselasticiteten.

I forfatterens afsnit om M. og kapitalrenten er pointen en form-fejl, som Keynes har begået i sin kritik af M. Keynes kunne have scoret, men han angreb den gale bog.

Hvad angår den tilbagevendtes syn på de løbende tendenser i retning af socialisme, meddeler kontaktmanden, at M.'s betæneligheder ved den direkte og progressive beskatning er undergået nogen formindskelse, som følge af hans erkendelse af det vigtige faktum, at det har vist sig,

at staten kan danne realkapital. Bortset herfra synes M. ikke at være kommet til stort andre resultater end i 1920'erne. Men dem kan det også være godt at få opfrisket. Og det gør Pigou udmærket.

Niels Lindberg.

Oskar Morgenstern (ed.): *Economic Activity Analysis*. John Wiley & Sons, New York and Chapman & Hall, London, 1954, XVIII + 554 sider. Pris \$ 8.

Input-output analysen — som er beskrevet i tre artikler her i tidsskriftet — har tiltrukket mange økonomer i de sidste år. Nogle vil mene: for mange! Morgenstern har nu sammen med 11 andre skrevet en bog om emnet.

Titlen kan vildlede. Bogen handler om input-output analysen og har næsten intet om lineær programmering, som ordene »Activity Analysis« kunne forlede til at tro. 1. del (»Economic Properties of the Input-Output System«) fremstiller og behandler input-output modeller i fire kapitler. Mens de to indledende kapitler kun refererer velkendte problemer, må de to følgende kapitler fremhæves, et kapitel af Balderstone og Whitin om summationsproblemet samt et kapitel af Modlin og Rosenbluth om placeringen af import, handelsmargin og transportomkostninger i analysen. Her er nye relevante synspunkter.

Balderstone og Whitin viser således, at en model, der refererer sig til en input-output tabel, hvori intra-sektor strømmene er udeladt (bruttotabeller), let kan korrigeres, således at disse strømme tages med. Dette er af ikke ringe praktisk betydning, idet forskellige problemer kan tænkes at kræve alternativ betragtning af brutto- og nettotabeller. Forf. behandler nu videre de både praktisk og teoretisk vigtige problemer, som opstår derved, at alternative summationer under bevarelse af en bestemt sektor kan føre til alternative svar på samme spørgsmål. (Dette er tidligere fremhævet af Leontief). Fremstillingen illustreres ved hjælp af en 18×18 tabel for

USA (1939), som summeres ned til en 8×8 tabel på tre forskellige måder.

Modlin og Rosenbluth benytter samme materiale til at illustrere behandlingen af import og marginalfortjeneste. Teoretisk og empirisk koncentrerer fremstillingen om de forskelle i modellens opbygning og — praktisk vigtigt — de forskelle i modellens svar, som alternative behandlinger vil medføre. Netop fordi man også her kan tænkes at få brug for forskellige posteringsprincipper, når forskellige problemer behandles, er det så vigtigt at blive klar over konsekvensen af forskellige metoder. Det gælder for dette som det lige nævnte kapitel, at ved at betragte konkrete problemer i relation til tabellen (og modellen) bliver resultaterne af betydning for alle, der arbejder med de herhen hørende problemer.

2. del (»Mathematical Properties of Linear Economic Systems«) er af abstrakt karakter og er af betydning for de, der ønsker at gå i detaljer med modellens formelle opbygning, men vil på den anden side næppe kunne interessere de, der »blot« arbejder med tabellens og modellens konkrete indhold. I seks kapitler gennemgås en række problemer inden for teorien om lineære ligningssystemer af den type, der optræder i Leontief's modeller. Her findes f. eks. beviset for, at elementerne udenfor diagonalen i denne inverse matrice vil være ægte brøker ≥ 0 , såvel som en behandling af de karakteristiske rødder for input-output analysens matricer. Specialister indenfor området vil kunne drage stor nytte af disse afhandlinger — og for den mere praktiske arbejdende er det jo dog i hvert fald betryggende, at det, han foretager sig, er matematisk velbegrunder!

3. del hedder »Meta-Economics«, hvilken titel er taget fra afsnittets første kapitel af K. Menger, »The Laws of Return, A Study in Meta-Economics«. Dette kapitel er ikke nyt, men er en bearbejdet oversættelse af to artikler fra *Zeitschrift für Nationalökonomie*, 1936. »Meta-Economics« er en betegnelse hentet fra logikken, hvor (jvf. p. 423) meta-teori skulle være betegnelsen for en undersøgelse af den logiske